

Västsahara

Nr 4/2007 pris 25:- NORDENS ENDA TIDSKRIFT OM VÄSTSAHARA

Tema:

Råvaror och rövare

EU stjälar fisken
från Västsahara

Jakt på olja

Olaglig export
av fosfat

TIDSKRIFTEN VÄSTSAHARA

TEMA: RÅVAROR

4 2007
december

Utges av Föreningen Västsahara
och utkommer med
fyra nummer per år.

ISSN 1652-2052

Ansvarig utgivare och redaktör:
Lena Thunberg

Redaktionsråd: Kristin Ivarsson,
Jan Strömdahl, Martin Wikström,
Arto Valtonen och Monica Zak.

Layout: Johan Franzon

Adress: Västsahara
c/o Afrikagrupperna
Linnégatan 21

413 04 Göteborg
tel 031 - 24 72 30

Hemsida: www.vastsahara.net

E-post: vastsahara@brevet.nu

Prenumerationer:

tel 0158 - 139 59

Privatperson: 100:-

Organisation: 125:-

Stödprenumeration: 125:-

Utländsk prenumeration: 175:-

pg 20 40 03 - 8

Föreningen Västsahara

c/o Jan Strömdahl

Mälarvarvsbacken 5

117 33 Stockholm

tel 08 - 668 88 41

070 - 438 88 41

Tryckeri: Markaryds grafiska

Omslagsbilder:

Framsida: EU-bistånd till
flyktinglägren

Bild: Johan Persson

Baksida: Flyktinglägren

Bild: Lars Hansson

INNEHÅLL

54 talade om Västsahara i FN-utskott	sid 4
I Rom möttes president och intifada	sid 5
Tema: råvaror och rövare	sid 6
Motioner i riksdagen: Erkänn Västsahara!	sid 11
Jag har förlorat mitt öga men inte mitt land!	sid 12
Hela familjen arresterad och misshandlad	sid 14
Picknick i öknen	sid 16
SSU: Deras kamp är vår kamp!	sid 17
SSU: Ekonomiska sanktioner mot Marocko!	sid 17
Öppet brev till Sveriges regering	sid 18

Nästa nummer av Västsahara utkommer i februari.

Karta: Björn Eriksson

Västsahara – en skattkammare

Västsahara är en dold skattkammare. Igår var det fosfaten som lockade intressenterna, idag är det fisket och i morgon är det troligen oljan. Västsaharas naturrikedomar har antagligen varit den verkliga orsaken till den spanska koloniseringen, den marockanska ockupationen och västvärldens fortsatta vägran att låta folkrätten råda i just den här delen av världen.

Spanien behöll 35 procent av naturtillgångarna, när de i den famösa och illegala Madridöverenskommelsen överlämnade sin koloni i Marockos händer.

EU-fisket längs Afrikas västkust har varit och är av vital betydelse för spanjorerna. Vid EU-inträdet förhandlade de till sig en större kaka av EU-fisket. Den rovdrift, som har lett till att EU-länderna har fiskat ut sina egna vatten, fortsätter nu vid Afrikas västkust.

Sverige röstade som enda land nej till EU:s fiskeavtal med Marocko, eftersom de västsahariska vattnen inte var uteslutna. Hur kan EU å ena sidan stödja FN:s resolutioner om västsahariernas rätt till självständighet och ge bistånd till flyktingarna, och samtidigt teckna avtal med Marocko om fiske i ockuperat område?

Samtidigt visar det sig att svenska fiskefartyg från Göteborg har fiskat i västsahariska vatten sedan 1998 och att denna verksamhet stöds av branschorganisationen Sveriges Yrkesfiskares Riksförbund. De fartyg som fiskar där nu, gör det dessutom olagligt.

I juli besökte Rabab Amidane Göteborg. I september kom Saultana Khaya till Stockholm. Dessa två unga västsahariska studenter hade misshandlats, gripits, förolämpats och skadats svårt av marockansk polis, som stormade universitetet i Marrakech i maj. De unga kvinnornas brott? De anser att Västsahara borde bli självständigt. Det anser för övrigt resten av världen också.

Saultana miste ena ögat i misshandeln. Nu har hon lyckats ta sig till Spanien, där hon har genomgått flera svåra operationer.

Rababs hela familj, mamma och två systrar, greps efter en manifestation i El Aaiún i november. Brodern, 21-årig El Ouali, sitter redan i fängelse, dömd till fem års fängelse efter en annan demonstration. Var det för att informationen om familjens situation snabbt spred sig som familjen släpptes dagen därpå?

Saultana, Rabab och hennes familj och alla deras medsystrar och medbröder är de som får betala priset för att världens maktavare väljer att blunda för folkrättsbrottet mot västsaharierna.

Lena Thunberg,
redaktör för Västsahara

Res inte till Marocko!

– Efter ett tag kom en av de anställda ut från marockanska turistbyrån. Med resebroschyrer i handen började han argumentera och propagera för den marockanska regimens affärer. Han uppmanade flygbladstutdelarna att åka på solsemester till de marockanska stränderna istället för att störa regimens affärer. Efter att diskussionen avslutats ringde han polisen.

Det var Solidaritetsgruppen vid Jakobsberg Folkhögskola som delade ut flygblad utanför Marockanska statens turistbyrå i två timmar den 26 september. Två banderoller med information fanns också på plats. Syftet var att uppmana till bojkott av marockanska varor och att informera förbipasserande och eventuella kunder på resebyrån om den marockanska ockupationen av Västsahara.

Flera intresserade stannade till för att få veta mera. SSU Huddinge och Stockholmsavdelningen från Nätverket för ett fritt Västsahara deltog också.

Text: Sara Edvardsson
Foton: Martin Wikström

54 talade om Västsahara i FN-utskott

Varje höst möts FN:s generalför-samlings fjärde utskott, avkoloniseringsutskottet, för att gå igenom läget när det gäller utvecklingen för de icke-självstyrande områden. Det är nu 16 som är kvar på FN:s lista, varav Västsahara är det största. 1963 var det 64 territorier på listan.

Grunden för FN:s avkoloniseringsanskränningar är två resolutioner från 1960. Resolution 1514 innehåller den deklARATION som garanterar rätt till oberoende för koloniserade länder och folk samt rätt till självbestämmande.

Resolution 1541 anger att det finns tre vägar för ett icke-självstyrande territorium att nå fullt självstyre:

a) fri förening med en oberoende stat som resultat av ett fritt val av territoriets folk i en demokratisk process

b) integration med en oberoende stat på grundval av fullständig jämställdhet mellan de icke-självstyrande och de oberoende folken

c) självständighet

Vilken väg man än väljer ska det vara ett resultat av en fritt uttryckt vilja från det icke-självstyrande folkets sida.

Utskottets höstsession är öppet för talare från frivilligorganisationer och andra så kallade petitionärer, som anmäler sig i förväg. Medlemsländerna framför sina ståndpunkter och till slut enas utskottet om resolutioner för dessa icke-självstyrande områden.

Till årets session i New York hade tre petitionärer om den amerikanska kolonin Guam och 54 om Västsahara anmält sig. Av de 54 Västsaharatalarna var 15 Marockosupporters. De senare tillhörde i allmänhet inte någon existerande organisation.

Det stora antalet Västsaharatalare gjorde att inläggen spreds över tre dagar i stället för två. Västsaharas supportrar tryckte på att rätten till självbestämmande och självständighet är okränkbar och att FN måste ingripa för att säkra de mänskliga rättigheterna i det ockuperade Västsahara. Bristen på humanitär hjälp till flyktinglägren och den illegala exploateringen av naturresurser togs upp av fler talare. Marockos hårt lanserade förslag att erbjuda det ockuperade folket begränsad autonomi under marockanskt styre avvisades bestämt, eftersom ingen stat erkänner Marockos överhöghet.

Marockos supportrar prisade autonomiförslaget som genialt och vinstgivande för alla parter. De västsahariska flyktinglägren beskrevs som fångelser med utbredd korruption, förtryck och tortyr. Småbarn skickas mot föräldrarnas vilja till Kuba för att hjärntvättas och alla är egentligen marockaner, hävdade dessa petitionärer.

Själv tog jag upp fallet Soutana Khayya. Det var flera talare som refererade till henne. Jag påpekade också det faktum, att ingen ansvarig administrativ stat anges i fallet Västsahara av FN. Spanien avsåg sig ansvaret 1975 men genomförde inte avkoloniseringsprocessen i enlighet med FN:s resolutioner. Marocko är inte administrativt ansvarig kolonialmakt, bara illegal ockupationsmakt. Mina fem förslag var:

* Kräv av säkerhetsrådet en förstärkt Minurso-styrka med utökat mandat, så att en förenklad folkomröstningsprocess kan återstartas och så att de mänskliga rättigheterna kan försvaras.

* Kräv av fjärde utskottet att det skickar studiedelegationer och organiserar nästa årliga seminarium i det ockuperade Västsahara med bred representation från medlemsstater och frivilligorganisationer.

* Kräv att Spanien tar ett förnyat ansvar för en ordentlig avkoloniseringsprocess.

* Föreslå att medlemsländerna – särskilt i Europa – erkänner SADR liksom flertalet stater i Afrika och Latinamerika.

* Lyssna på Soutana och skicka oberoende journalister, jurister, diplomater, politiker och solidaritetsaktiva till det ockuperade territoriet för att knyta kontakter och observera. De blir kanske stoppade eller utkastade, men en stark ström har en mäktig kraft.

Förslagen att utöka Minurso, stärka närvaron i det ockuperade Västsahara och kräva att Spanien tar sitt ansvar framfördes av många andra talare. Av särskilt intresse är att Willy Meyer Pleite å Europaparlamentets Västsaharagrups vägnar bestämt poängterade Spaniens ansvar.

Bland medlemsländerna var Zambias och Sydafrikas inlägg av särskilt intresse – där har Polisario starkt stöd. Gabon stödde som enda bland 16 talande länder Marocko.

Jan Strömdahl
Föreningen Västsahara

FN-mandatet förlängt

- Västsahara ska avkoloniseras. Det västsahariska folket har rätt till självbestämmande. FN-mandatet utsträcks till sista april 2008. Detta var innehållet i FN:s säkerhetsråds senaste resolution i slutet av oktober. FN:s säkerhetsråd avvisade dessutom Marockos så kallade autonomiförslag, konstaterar en nöjd Polisariorepresentant Lamine Yahiaoui.

Marocko har de senaste åren arbetat frenetiskt för att få bort Västsaharafrågan från FN:s avkoloniseringsutskott. Det har de misslyckats med. Det förslag om att endast erbjuda västsaharierna begränsad självständighet under marockanskt styre, som Marocko bedrev en intensiv propaganda för under varen, förkastades alltså också, trots att USA, Frankrike och Spanien tidigare har uttalat sig positivt om det.

- Vad har egentligen de två mötena mellan Marocko och Polisario, som ägde rum

i New York i juli och augusti lett till?

- Det är positivt att de överhuvudtaget har ägt rum. FN har nu föreslagit förtroendeskapande åtgärder som att fortsätta med utbytesbesöken mellan ockuperat område och lägren, och minröjning längs muren. Marocko har ännu inte svarat men ett möte är planerat i november i Geneve. Då gäller det förutsättningslösa förhandlingar.

Lena Thunberg

Senia vädjade till FN: Stoppa Marockos övergrepp!

Inför FN:s avkoloniseringsutskott i oktober talade också Senia Bachir Abderahman. Senia studerade i två år på United World Colleges i Norge. Nu studerar hon vidare i USA.

– Jag är en ung västaharisk student som har fått möjlighet att tala med er. Det finns så många andra unga västaharier som inte kan framföra sina åsikter.

Många västahariska studenter och ungdomar vid universitet och andra ställen i Marocko och Västsahara har sedan 2005 attackerats på fruktansvärda sätt av marockansk polis och militär.

Medan jag pratar med er nu förföljs och torteras många västahariska fångar i marockanska fångelser.

... Som representant för de västahariska ungdomarna väddar jag till FN att undersöka vad som kan göras och att omedelbart ingripa för att stoppa de pågående kränkningarna av mänskliga rättigheter i de ockuperade delarna av Västsahara.

Samtidigt som den marockanska regeringen utför dessa hemskheter för att tysta den västahariska kampen, fortsätter västaharierna att slåss och att hålla ut precis som min mormor har sagt till mig:

– Marockanerna har bomber och avancerade militärvapen men vi västaharier har tålamod och övertygelse.

Lena Thunberg

EUCOCO 2007:

I Rom möttes president och intifada

Höjdpunkten i den fullsatta biblioteksaulan var när president Mohamed Abdelaziz i slutet av sitt tal kunde välkomna sin "broder" Hmed Hammad efter decennier i marockanska fångelser och inom det ockuperade området. Det blev en symbol för intifadans ökade kraft och betydelse i befrielsekampen.

Representanter för räddningstjänstens fackföreningar tog emot utanför det stora nationalbiblioteket i centrala Rom när 33:e EUCOCO-mötet inleddes 19 oktober.

Dagen innan bjöd en grupp senatorer på parlamentarikerkonferens för att gemensamt uttrycka stöd för västahariernas kamp för frihet och mänskliga rättigheter. Ett uttalande antogs som bland annat kräver att Polisario ska få fulla diplomatiska rättigheter i respektive land.

I solidaritetsgruppernas tredagarskonferens deltog cirka 400 personer från 21 länder i främst Europa, men även Sydafrika, Algeriet, Mauretania, Mexiko och Uruguay var representerade. I Marocko ökar faktiskt stödet för ett fritt Västsahara, men det som deltagarna kunde notera var lite färskt klotter "Västsahara marock-

anskt" på murar i närheten av konferenshotellet.

Västaharastödet i Italien är annars påtagligt, både från nationella och regionala parlamentariker och från det civila samhället. Från delegaternas sida gjorde särskilt sydafrikanerna starka inlägg och fördömde Marockos agerande med hänvisning till den egna befrielsekampen. Den marockanska autonomimänövern skapades ut av alla som ett taktiskt falsarium för att permanent godta ockupationen.

Konferensen beslöt att ett brev skulle sändas till den nye franske presidenten Sarkozy inför hans besök hos kung Mohammed. Det skulle trycka särskilt på mänskliga rättigheter för västaharierna i ockuperat område, eftersom Sarkozy sagt sig vilja kämpa för MR. Snart nog visade det sig i alla fall att det franska stödet till Marocko är helt oresonligt. Sarkozy berömde Marockos autonomimänöver.

Matsituationen i lägren togs upp i gruppen, som behandlade humanitärt bistånd. Det blir allt tydligare att världen håller på att tröttna på den långvariga flyktingsituationen och att det finns krafter som vill svälta ut flyktingarna i Tindoufområdet.

Jan Strömdahl
Föreningen Västsahara

Mohamed Abdelaziz, Västsaharas president.
Foto: Jan Strömdahl

ATT STJÄLA FRÅN E

Även svenskar deltar i plundringen av Västsaharas natur

Västsahara har världens kanske rikaste fyndigheter av fosfat och fisk. Troligen finns också olja och gas till lands och sjöss.

Dessutom har man konstaterat förekomster av bland annat järn, uran, vanadin, koppar, titan, platin och zink. Västsaharas naturtillgångar är inte offentligt tillgängliga och troligen inte heller kartlagda, men Västsahara är med största sannolikhet en skattkammare. Av mineralerna har endast fosfat hittills utvunnits.

Spanien såg till att behålla 35 procent av inkomsterna från fosfat och fisk, när man "överlämnade" kolonin till Marocko 1975.

Fisk landas i El Aaiúns hamn.
Foto: Martin Wikström

1. Fisket

Vattnet utanför Västsaharas kust räknas till ett av världens fiskrikaste. Det som fiskeflottor från Japan, forna Sovjetunionen och framför allt Spanien tog upp på 80-talet var främst sardiner och bläckfisk. På 70-talet var 93 procent av den fisk som landades i Las Palmas på Kanarieöarna från Västsahara. Därmed var fiske det näst största bidraget till Kanarieöarnas ekonomi efter turism. De 273 kanariska båtarna fiskade nästan uteslutande i västsahariska vatten.

Västsaharierna själva har historiskt sett inte gjort någon vinst på fisket. Få västsaharier har arbetat med fiske. Fisk har helt enkelt inte ingått i den traditionella födan eller arbetet.

Spanjorerna byggde på sin tid någon enstaka primitiv fiskefabrik för produktion av fiskmjöl.

Det är marockanerna som har byggt ut fiskeverksamheten i Västsahara, när deras egna vatten har dränerats på fisk. Både El Aaiún och Dakhla har numera stora fiskehamnar och fiskefabriker. Stora lastbilar kör dessutom fryst fisk till Marocko. 90 procent av det marockanska fisket beräknas landas i Västsahara 2007.

1960 tog Marocko i land 200 000 ton fisk. Den siffran hade ökat till 1 miljon ton 2001. De viktigaste fangsterna har varit billiga sardiner och dyr bläckfisk.

En handfull rika västsaharier som samarbetar med Marocko har fått tillstånd att

kontrollera en del av fiskelicenserna samt att driva frysfabriker, vilket ger dem möjlighet att fördela vissa jobb, berättade den brittiske journalisten Toby Shelley på ett seminarium i Stockholm i november 2005. För Marocko är fiskerinäringen i Västsahara särskilt viktig som sysselsättning för de hundratusentals marockanska bosättarna. Få fiskare är västsaharier. Ett litet antal arbetar i hamnen, menade Toby Shelley.

Göteborgsbåtar fiskar illegalt i Västsaharas vatten

De svenskregistrerade fiskebåtarna Nordic IV och Aldo fiskar utanför Västsaharas kust och levererar fisken till en fiskefabrik

TT FOLK

rtillgångar

i Dakhla i Västsahara. Det berättar Henrik Svenberg, ordförande i SRF, Yrkesfiskarnas riksförbund.

Ägaren till Nordic IV Lennart Kjellberg vill däremot inte tala med journalister. Det kan man förstå. Båten saknar nämligen fartygstillstånd från Fiskeriverket. Ett sådant måste man ha för att få bedriva yrkesmässigt fiske. I april 2007 uppmanade Fiskeriverket båten ägare att redogöra för fartygets verksamhet. I mitten av november hade något sådant ännu inte kommit. Sverige har ett ansvar inför EU att ha kontroll över den samlade fartygskapaciteten. Det betyder i klartext att om man för in en båt måste man föra ut en annan eller betala för ökat tonnage.

Aldo saknar också fartygstillstånd. Ägare är enligt Sjöfartsverket Fiskeri AB Ganthi, som dock uppger att de sålde fartyget sommaren 2007.

Enligt EU:s fiskeavtal med Marocko måste båtar från länder som inte ingår i avtalet ansöka om särskilt tillstånd att få fiska. Det är ovanligt att sådana tillstånd beviljas. Det kan gälla till exempel fiske i vetenskapens tjänst, ovanliga fiskesorter samt icke utnyttjade fiskelicenser.

Några ansökningar från svenska båtar att få fiska i de västsahariska eller marockanska vattnen har inte inkommit, uppger man på EU-kommissionen.

Svenska fiskebåtar i Västsahara sedan 90-talet

Svenska fiskebåtar har fiskat i de västsahariska vattnen sedan 90-talet. Åren 2005 och 2006 ansökte och fick fiskefartygen Ganthi, Monsun och Nordic tillstånd av svenska Fiskeriverket att bedriva fiske. Fiskeriverket uppger att man inte tar ställning till själva licenserna utan omständigheterna kring fisket; inrapportering av fångster, utrustning etc. För 2007 har inga svenska båtar ansökt om fjärrfiske utanför Västsaharas kust.

När de svenska fiskebåtarnas verksamhet i västsahariska vatten uppmärksammades 2005, reagerade flera riksdagsleda-

möter starkt och ställde frågor till jordbruksministern.

Ganthi, som ägdes av göteborgaren Tore Ahlström, såldes våren 2007 till det norska företaget Silfaks för 41.5 miljoner norska kronor. Samtidigt såldes Monsun till ett finskt företag.

Göteborgsfiskaren Tore Ahlström och hans stora familj äger fyra av Sveriges största båtar. De har hela tiden legat i framkant när det gäller att jaga nya fiskevatten och investera. För att bygga de stora foderträlarna Ganthi och Ginneton fick de 10 miljoner i EU-bidrag. Båda fartygen byggdes 1998 och är 48 meter långa och kräver mycket fisk.

På Ginnetons hemsida kan man läsa att man bedriver fiske på tre ställen; Västsahara, Östersjön och Nordsjön. Huvudfångsten vid Västsaharas kust är sardiner som landas i Marocko och exporteras vidare ut i världen. "Just dessa farvatten är kända för sitt rika bestånd av sardin och sardinella. Sardinellan lossas som industri-fisk på Lanzarote eller Gran Canaria", skriver ägarna. Både Ganthi och Ginneton har haft en årsomsättning på drygt 20 miljoner kronor.

Polar öppnade vägen

Det var den svenska Göteborgsbåten Polar som öppnade vägen för fjärrfisket i Marocko och Västsahara på 90-talet. Sedan kom andra båtar som till exempel Ganthi, Nordic och Monsun efter.

– Vattnen vid Marockos kust är nu utfiskade men utanför Västsahara är det oerhört mycket sardin, berättar Lars-Uno Bryngeld, tidigare skeppare på Polar. Utanför Västsahara är det dock fiskestopp på bläckfisk vid kusten.

– Än så länge har inte marockanerna båtar som är tillräckligt bra utrustade för att ta hand om all fisk, menar han, men om cirka 10 år har de säkert kommit i kapp de svenska båtarna. Lars-Uno Bryngeld blir ofta uppringd av marockaner som vill erbjuda licenser till Polar. De vill ha svenska båtar där.

Man fiskar 10 sjömil ut och levererar fisken till fiskefabriken i bland annat Dakhla. Fisken fryses ned eller konserveras. Där arbetar 2000 västsahariska kvinnor, säger Lars-Uno Bryngeld. Inga marockanskor vill ha det jobbet.

– Det är kanske inte helt rätt att fiska där, men å andra sidan får folk jobb, menar han men tycker också att Västsahara ska bli fritt en dag. Det var fel av Marocko att annektera Västsahara.

– Det är inga jättevinsterna de svenska båtarna gör, men det är de stora volymerna som är anledningen till att de vill vara där, menar Lars-Uno Bryngeld.

Henrik Svenberg, ordförande SFR: Fiska i Västsaharas vatten!

Henrik Svenberg har gjort en spikrak karriär. Efter en jur.kandexamen från Uppsala universitet har han arbetat med EU-samordning på Fiskeriverket, på jordbruksdepartementet, på utrikesdepartementet och vid Sveriges ständiga representation i Bryssel som ambassadråd.

2005 kröntes framgångarna med ett nytt heltidsjobb: ordförande i SFR, Sveriges yrkesfiskares riksförbund.

Henrik Svenberg

Foto: Evabritt Larsson, Yrkesfiskaren

ganisation för de cirka 1.100 medlemmarna.

Vad anser han då om de svenska fiskebåtarna i västsahariskt vatten?

– De svenska fiskebåtarna ger ett tillskott till den lokala ekonomin i Dakhla. Där finns ett samarbete med en fiskefabrik med cirka 2000 anställda. SFR stöttar upp detta projekt som bygger på privaträttsliga grunder. Det finns ett ömsesidigt intresse av fisket där.

Henrik Svenberg berättar att det har funnits intresse av att fler svenska båtar ska fiska för fiskefabriken i Dakhla men att det tyvärr inte fanns något ytterligare intresse från svenska fiskefartyg.

Att Västsahara är ett ockuperat område har näringen inga synpunkter på, menar Henrik Svenberg. Det är en politisk fråga.

– Vi för en dialog med Polisario och vi respekterar varandras åsikter, säger Henrik Svenberg.

Lamine Yahiaoui, Polisarios representant:

Fiska inte i Västsaharas vatten!

– Jag tog initiativ till ett möte med Svenska Fiskares Riksförbund 2006 efter några uppmärksammade uttalanden i media, där Henrik Svenberg uppmanade svenska fiskare att fiska i de västsahariska vattnen. Efter det sammanträffandet har vi inte mötts, säger Polisarios representant i Norden Lamine Yahiaoui.

– Polisario har definitivt inte gett klartecken till att svenska båtar ska fiska där, säger han bestämt.

– Västsahara är ockuperat av Marocko. Detta erkänner inte den marockanska regimen och uppfyller inte heller sina plikter gentemot det ockuperade folket. Investeringar och andra ekonomiska åtgärderna i Västsahara är därför brott mot

De svenska fiskefartygen Polar och Ganthi fiskade i de västsahariska vattnen i många år, Ganthi så sent som till 2007.

Bild: AB Ginneton

internationell lag.

– Polisario är internationellt erkänd representant för det västsahariska folket och vi avvisar EU:s fiskeavtal med Marocko, eftersom det inte utesluter de västsahariska vattnen. Vi avvisar naturligtvis även andra ekonomiska avtal med ockupationsmakten.

– De västsahariska råvarorna som fisk, fosfat och eventuell olja tillhör det västsahariska folket. Att i nuläget sluta avtal om dessa råvaror är stöld.

– I framtiden när Marocko har lämnat Västsahara, är det svenska näringslivet och andra välkomna att göra affärer.

Stark norsk kritik mot fiske

– Bort med båtarna från västsahariskt vatten! Det säger den norske stortingsledamoten Björn Jacobsen, Socialistisk Venstreparti i en intervju i den norska tv-kanalen NRK2 den 7 november.

Det norska fiskerederiet Sjøvik Seafood fiskar makrill och sardiner sedan 2003 i västsahariskt vatten. För ett och ett halvt år sedan byggde de om fiskefartyget Midøy Viking, som nu seglar under marockansk flagg och har en besättning på 40 man. Nu håller Sjøvik Seafood också på att bygga upp en fiskerianläggning i El Aaiún med 200 arbetsplatser för att ta emot fisken. Men det norska utrikesdepartementet avråder från engagemang i Västsahara. De kan dock inte förbjuda aktiviteterna.

– De 200 jobben är ingen hjälp till västsaharierna, säger Björn Jacobsen. De befäster i stället den marockanska ockupationen. Dessutom är det marockaner och inte västsaharier som får jobb. Norge har dragit tillbaka allt bistånd till Marocko och ger i stället genom Kirkens Nödhjelp bistånd till de västsahariska flyktingarna.

Björn Jacobsen menar dessutom att Norges rykte internationellt som fiskena-tion besudlas av att norska företag är aktiva i ett ockuperat område. Han hänvisar också till att norska intressenter dragit sig ur oljeletning på västsahariskt område.

EU:s illegala fiskeavtal

EU:s fiskeavtal med Marocko som trädde i kraft under 2006 innebär att max 137 fartyg från 11 länder får köpa fiskelicenser av Marocko. Dessa länder är Frankrike, Tyskland, Irland, Italien, Lettland, Litauen, Nederländerna, Polen, Portugal, Spanien och Storbritannien. Avtalet gäller

Hillevi Larsson om de svenska båtarna:

"Det är helt oacceptabelt att svenska båtar fiskar i västsahariska vatten utan tillåtelse från folket. Det är särskilt anmärkningsvärt att detta pågått ända sedan 90-talet. Det är mycket illa att ordförande för Sveriges yrkesfiskares Riksförbund står bakom detta!

När svenska båtar deltar i folkrättsbrott är det inte en enskild angelägenhet utan berör Sveriges utrikes- och handelspolitik!

Regeringen bör skärpa upp regleringen och tillsynen på detta område. Vi kan inte i internationella sammanhang fördöma den olagliga utfiskningen av Västsaharas vatten samtidigt som svenska båtar aktivt deltar!

Sverige måste stå upp för folkrätten och västsahariernas rätt till självbestämmande både i ord och handling!"

Hillevi Larsson,
riksdagsledamot (s)
och samordnare
i riksdagens
Västsaharanätverk

till 2010 och kostar EU 144 miljoner euro. Det förra avtalet, som inte förnyades av Marocko 1999, gällde 500 båtar, varav de flesta från Spanien och Portugal.

Sveriges regering röstade som enda land nej till avtalet i ministerrådet 2005 på grund av att de väst-sahariska vattnen inte var uteslutna ur avtalet. Avtalets legalitet debatterades häftigt i bland annat EU-parlamentet.

– Anledningen till att EU:s fiskeavtal med Marocko överhuvudtaget ansågs lagligt var att fisket skulle komma den väst-sahariska lokalbefolkningen till del. Detta ska EU kontrollera. Jag tänker trycka på kommissionen att det blir gjort nu efter ungefär ett år, säger Carl Schlyter, EU-parlamentariker för Miljöpartiet.

– EU:s två tidigare fiskeavtal har inte gynnat den väst-sahariska befolkningen, så det finns ingen anledning att tro att så är fallet nu, menar han. Då bör avtalet sägas upp, hävdar Carl Schlyter.

Spanska intressen i EU-fisket

EU är världens näst största fiskeområde. Fiskbeståndet inom EU hör samtidigt till världens mest utfiskade, men åtgärderna för att låta beståndet återhämta sig är sämst av alla, sägs i en intern rapport. Forskarrapporter om hur man kan rädda fiskebestånden nonchaleras. EU:s ministerråd tillåter regelmässigt för stora kvoter.

”Utsugning av de svagaste, pengar till de redan rika, och ovanpå det – ekologisk katastrof.” Det är vad EU:s fiskepolitik kan leda till, skriver Isabella Lövin i sin omtalade bok *Tyst hav*.

Utfiskningen i EU-ländernas vatten har lett till att man vänt blickarna till syd och framför allt Afrikas västkust.

Ingen ifrågasätter att ett utbrett svart-fiske bland EU-båtar pågår i de sydliga ländernas vatten, menar Isabella Lövin. Under tre veckor varen 2006 kunde Greenpeace rapportera 104 fartyg i Guineas ekonomiska zon, varav 50 procent misstänktes vara inblandade i illegalt fiske.

De mäktiga fiskerikationerna Spanien och Portugal hade före EU-inträdet 1986 omfattande bilaterala fiskeavtal med länder i syd. Dessa fiskemöjligheter ville man naturligtvis behålla, när man medlemsförhandlade. ”Detta är förklaringen till att EU:s gemensamma fiskeripolitik tycks så ensidigt fördelaktigt för just dessa länder”,

Fosfatfabriken Fos Bou Craa har världens längsta transportband.

Foto: Berserk

skriver Isabella Lövin.

197 miljoner euro fick EU:s skattebetalare dessutom punga ut till spanska och portugisiska fiskare som kompensation för att EU inte lyckades förnya fiskeavtalet med Marocko 1999-2006.

Av EU:s totala stöd till fiskesektorn 2000- 2006 fick Spanien nästan 2,5 miljarder euro av de dryga sex miljarder som delades ut, skriver Isabella Lövin.

2. Fosfaten

Fosfat används främst som konstgödsel inom jordbruket. Denna råvara har inte samma ekonomiska betydelse idag som tidigare.

På 40-talet hade spanska geologer upptäckt fyndigheter av bland annat fosfat i Västsahara. De beräknades till 10 miljarder ton, varav 1,7 miljarder ton fanns vid Bou Craa i norra Västsahara. Det var därmed en av världens största enskilda fyndigheter. I slutet av 60-talet började spanjorerna utvinna fosfaten i Bou Craa, som är av mycket hög kvalitet och lätt att bryta. Den ligger på bara ett par meters djup.

Råvarorna i Västsahara var ett av huvudmotiven för Marockos ockupation 1975. Marocko har två tredjedelar av världens kända reserver av fosfat och var i mitten av 70-talet världens ledande exportör av fosfat vid sidan av USA och dåvarande Sovjetunionen. Konkurrens från ett grannland ville man inte ha.

Intresset för fosfat minskar

1974 hade Marockos egen fosfatproduktion nått en toppnotering. Man hade höjt råvarupriserna radikalt, inspirerade av OPEC-ländernas höjda oljepriser, och planerade för ökad produktion. Så blev det inte. Konsumtionen minskade i USA, som i stället lyckades slå sig in och sälja sin fosfat på den europeiska marknaden.

1968 var 1600 väst-saharier anställda vid Fos Bou Craa. 1976, efter den marockanska ockupationen, hade den siffran sjunkit till 567. Fosfatindustrin satsade i början av 2000-talet cirka 1900 personer vid själva gruvan och vid en anläggning vid utskeppningshamnen i El Aaiún. Endast cirka 200 av de anställda är väst-saharier. De är dessutom hänvisade till okvalificerade arbeten utan inflytande. Flera väst-saharier har fått sina löner sänkta utan förklaring. Den stora majoriteten

anställda är marockanska bosättare.

Polisario genomförde under 70- och 80-talet flera attacker mot det tio mil långa transportbandet, det längsta i världen, som för fosfaten till El Aaiúns hamn. Det ledde till att produktionen vid Bou Craagrivan stod stilla i vissa perioder.

Fos Bou Craa-gruvan drivs av det statligt ägda marockanska bolaget OCP, Office Cherifien des Phosphates. År 2003 producerade gruvan 2,9 miljoner ton. Marocko producerade år 2000 21,5 miljoner ton varav ungefär hälften gick på export till länder som USA, Latinamerika och asiatiska länder.

Den norska Stöttekommittén för Vest-Sahara misstänkte 2005 att den norska fosfatgiganten Yara importerade fosfat, som skulle kunna komma från Västsahara. Företaget medgav att man de senaste tio åren hade importerat 27000 ton fosfat men upphörde med det efter kritiken.

Då hade nämligen den norska näringsministern påpekat det olämpliga i att importera fosfat från Västsahara. Den norska staten ägde 36 procent av aktierna i Yara. Två år tidigare hade det norska utrikesdepartementet avrått norska företag från att handla med västsahariska produkter, eftersom Norge precis som FN inte godkänner Marockos annektering av Västsahara.

I juni 2007 lossade fartyget Bulk Saturn 35000 ton fosfat i Nya Zeeland. Fartyget ägs av det brittiskregistrerade bolaget Gearbulk, som den norska redaren Kristian Gerhard Jebsen äger 60 procent av.

– Vi avråder från den här typen av affärsverksamhet på grund av folkrätten, sa man återigen från det norska utrikesdepartementet.

I juli upptäcktes ännu en norsk båt med västsaharisk last. Det var den nordnorska båten Ice Crystal som hade lastat frusen fisk i Dakhla och nu var på väg till Turkiet. Eva Kristin Hansen från Arbeiderpartiet uppmanade det norska bolaget att sluta med handeln.

3. Olja

Det har sagts att det var olja som spanjorerna sökte och hittade på 40-talet, men bland annat den usla infrastrukturen och osäkerheten kring priser gjorde att spanjorerna började exploatera fosfaten i stället för oljan på 60-talet.

Marocko har inga egna upptäckta oljefyndigheter men olja och gas har upptäckts utanför Mauretaniens kust, vars geologi i mycket liknar Västsaharas.

Oljeintresset ökar

2001 slöt den marockanska staten avtal med det amerikanska oljebolaget Kerr McGee och det franska Total om provborrningar utanför Västsaharas kust.

Detta ledde till häftiga protester världen över. FN:s säkerhetsråd lät sin rättsavdelning ta över frågan. I januari 2002 kunde FN:s dåvarande rättschef svensken Hans Corell lämna sitt utlåtande:

Västsahara är ett icke-självstyrande område och alltså inte en del av Marocko. Exploatering av naturresurser får inte ske, såvida det inte sker i befolkningens intresse.

De kontrakt som Marocko hade tecknat med de franska och amerikanska oljebolagen var i och för sig inte olagliga, eftersom de handlade om undersökning och inte utvinning. En utvinning av olja utan befolkningens godkännande är dock illegalt, menade rättschefen.

Den västsahariska regeringen, som är erkänd av cirka 80 länder, har fördömt kontraktet och kallat dem ett brott mot vapenvilan.

En internationell kampanj för att förhindra internationellt näringsliv att etablera sig i Västsahara initierades av den norska Stöttekommittén för Vest-Sahara. Flera norska företag var då verksamma i Västsahara. Samma år hade det norska företaget TGS-NOPEC tecknat kontrakt med de amerikanska och franska oljebola-

gen om att seismiskt kartlägga havsbotten utanför Västsahara. Den norska kampanjen bidrog till att TGS-NOPEC drog sig ur Västsaharaarbetet.

Internationella kampanjer ledde också till att franska Total drog sig ur 2004 och att företagets samarbetspartner nederländska Fugro och danska Thor Offshore, drog sig ur. Det brittiska onshore-företaget Wessex Exploration bytte fot totalt och har i stället för med Marocko tecknat kontrakt med den västsahariska regeringen om koncessioner den dag Västsahara blir fritt.

2005 sålde den norska statens Petroleumfond sina aktieandelar på 333 miljoner norska kronor i det amerikanska oljebolaget Kerr-McGee på grund av deras aktivitet i Västsahara.

Sveriges största pensionsfond Sjunde AP-fonden sålde 2005 sitt aktieinnehav i Kerr McGee på grund av de etiska riktlinjerna. Även Alecta, Handelsbankens fonder och Öhmans fonder sålde sina aktieinnehav i Kerr McGee.

Året därpå drog sig även Kerr-McGee ur Västsahara efter att ha avslutat sina undersökningar. Inga fler kontrakt tecknades med Marocko.

Ett nytt privatägt icke börsnoterat oljebolag dök dock upp på arenan 2006, Texas-bolaget Kosmos Energy. Kontrakt tecknades med det marockanska statliga bolaget ONHYM, Office National des Hydrocarbures et Mines om oljeledning på land i Boujdour-området. Arbetet, som skulle ha börjat hösten 2007, har skjutits upp till 2009.

I december 2006 tillkom tre små oljebolag. Ett av dem, det irländska Island Oil and Gas, har Lundin Petroleum som svensk aktieägare. Här gäller det oljeledning i nordöstra Västsahara vid staden Smara.

Lena Thunberg

"Svenska fiskare har gjort stor nytta i Västsahara"
Ove Ahlström, förre ägaren till fiskebåten Ganthi

El Aaiúns hamn. Foto: Martin Wikström

Motioner i riksdagen:

Erkänn Västsahara! Ekonomiska sanktioner mot Marocko! Inget EU-bistånd till Marocko!

"Den västsahariska staten SADR har erkänts av ett 80-tal stater, de flesta afrikanska. Däremot har ingen EU-stat eller annat europeiskt land hittills erkänt Västsahara. EU behärskas av Frankrike i denna fråga, en före detta kolonialmakt med stora ekonomiska och politiska intressen i nordvästra Afrika". "Miljöpartiet anser att Sverige som en minsta gest, bör ansluta sig till skaran av länder som erkänner Västsahara som egen nation".

Ekonomiska sanktioner mot Marocko. Inget EU-bistånd till Marocko så länge ockupationen av Västsahara fortgår. Fördom Marockos ockupation. Detta kräver Bodil Ceballos (Mp) också i sin motion till riksdagen. Miljöpartiet kräver dessutom att Sverige ska ha en självständig roll i Västsaharafrågan och "inte anpassa sig till EU:s lojalitet mot Frankrike och Spanien". Marocko ska uppmanas att upphöra med tortyr och diskriminering av västsaharier. Den olagliga 220 mil långa muren genom Västsahara bör rivas, skriver hon.

Agneta Berliner, Fredrik Malm, och Anita Brodén (fp) skriver i sin motion att Sverige bör driva frågan om ett erkännande av Västsahara av alla EU-länder.

"Marockos ockupation och kränkning av det västsahariska folket får inte längre fortgå".

Öka det humanitära stödet

"Ockupationen måste upphöra, folkomröstningen genomföras och de marockanska kränkningarna av mänskliga rättigheter i Västsahara måste få ett slut. Vi vill öka det humanitära stödet till de 160 000 flyktingar" skriver Carina Hägg, Urban Ahlin, Kent Härstedt, Kerstin Engle, Carin Runeson, Veronica Palm, Kenneth G Forslund och Olle Thorell (s)

Hillevi Larsson (s) kräver i sin motion, att Sverige ska vara drivande inom EU och FN för att ge västsaharierna självbestämmande. Den humanitära situationen i flyktinglägren måste förbättras genom ökade anslag till World Food Programme och UNHCR. Sverige bör verka för att journalister och internationella observatörer snarast släpps in i de ockuperade delarna av Västsahara. Sverige bör inrätta ett utbytesprogram mellan västsahariska och svenska ungdomar. Marockos kränkningar av de mänskliga rättigheterna i de ockuperade delarna av Västsahara

måste uppmärksammas och bekämpas.

Upphäv fiskeavtalet

Vänsterpartiets Hans Linde, Marianne Berg, Lena Olsson och Alice Åström och Gunilla Wahlén vill att den svenska regeringen ska agera på följande områden:

FN-styrkan Minurso måste få ett utökat mandat och skydda den västsahariska befolkningen mot övergrepp från marockansk polis. Spanien måste ta sitt ansvar för avkoloniseringen av Västsahara. EU:s folkrättsvidriga fiskeavtal med Marocko måste upphävas. EU måste också utreda vilka som får del av den ersättning som unionen betalar Marocko för det fiskeavtalet. Sverige bör också bidra med valobservatörer inför en folkomröstning i Västsahara.

Vänsterpartiet påpekar också att deras motion från förra året ännu inte behandlats av utrikesutskottet och att situationen i det ockuperade Västsahara har försämrats. Därför har flera yrkanden lagts till i årets motion.

Lena Thunberg

Så mycket mat!

– Så här mycket mat har jag aldrig sett i hela mitt liv! sa en häpen Sid Ahmed Fadel och ville absolut bli fotograferad framför kundvagnen i ICA-butiken i Lund. Han hade precis anlänt till Sverige på sitt första Europa-besök. Fotot med all denna mat ville han visa sin familj, när han återvände till flyktinglägren.

Johan Chytraeus, politisk sekreterare för Folkpartiet Liberalerna i Region Skåne hade besökt de västsahariska flyktinglägren i juli. Där var Sid Ahmed Fadel hans tolk. De var jämnåriga, 27 respektive 25 år och kom bra överens. Som ett resultat av Johans resa bjöds Sid Ahmed till Sverige i oktober av den liberala rörelsen.

Under sin tre veckor långa vistelse besökte Sid Ahmed Fadel Växjö, Lund, Stockholm och Umeå, där han togs emot av Liberala ungdomsförbundet LUF, som organiserade möten.

– Jag ville sprida informationen om västsaharierna efter mitt besök i lägren. Det här besöket är ett sätt. Med Sid Ahmed Fadel som gäst lär man sig också att se Sverige med nya ögon, säger Johan. Den slitsamma vardagen och den spartanska maten i flyktinglägren är en sådan kontrast till vårt liv här i överflöd.

Sid Ahmed Fadel är född i flyktinglägren. Engelska har han lärt sig i Algeriet samt genom alla de besökare, som han tolkar för i lägren.

Lena Thunberg

Sid Ahmed Fadel, tolk i flyktinglägren
Foto: Johan Chytraeus

Jag har förlorat mitt öga, men inte mitt land!

– Ni måste resa till det ockuperade Västsahara och se själva! Detta uppmanar den västsahariska studenten Soultana Khaya till vid ett besök i Sverige i september.

– I början av maj hade flera hundra västsaharier samlats på universitetet i Marrakech för att fira Polisarios födelsedag. Allt var lugnt och fredligt.

Plötsligt dök hundratals marockanska poliser upp och var väldigt aggressiva. En grupp poliser koncentrerade sig på mig. Jag fick högra ögat sönderslaget och krossat av ett kraftigt batong- slag. Jag föll till golvet och badade i blod. Då ville dom slå sönder det andra ögat också men lyckades inte.

Trettio studenter fördes till polisstationen och utsattes för grov tortyr och smädelser som:

”Västsaharier är djur” och ”Vi vill inte ta i er”, berättar Soultana.

Hon hade först tillsammans med en annan student Rabab Amidane körts till ett sjukhus i en ambulans, som i princip var en rullande tortyrkammare. På sjukhuset fick hon bara ett bandage kring ögat.

– Vi tar dom till garaget och gör slut på dem med bensin, hörde hon poliserna från ambulansen säga.

”Garaget” är den stora polisstationen

Soultana Khaya efter misshandeln.
Bild: ASVDH

De västsahariska studenterna Soultana Khaya och på Marrakech universitet i

vid den välbesökta turistmarknaden Djemma el Fna. Där fortsatte misshandeln, innan färden gick vidare i tortyrambulansen till ett nytt sjukhus. Läkaren ville sy igen ögat för alltid, men krävde att Soultana skulle gå och köpa träden själv. Läkare och sköterskor vill egentligen inte behandla västsaharier av rädsla för polisen.

Så småningom lyckades Soultana få stöd av släkt och vänner och en läkare opererade ögat. Hon kommer dock aldrig att få synen tillbaka på sitt högra öga.

Soultana dömdes till åtta månaders

fängelse för ”spioneri”. Åklagaren hade sagt till henne att hon skulle slippa straff om hon erkände att det var västsaharier som hade krossat hennes öga, men hon vägrade. Domen överklagades och straffet sänktes till tre månader villkorligt efter västsahariska demonstrationer och en rättegång som övervakades av internationella jurister.

Soultana framhåller flera gånger att hon inte är ett unikt fall.

Västsaharier i det ockuperade Västsahara, i södra Marocko och vid de marockanska universiteten

som inte gett upp kampen övervakas och förtrycks på olika sätt. Marocko försöker till exempel att få unga aktivister att fly till

**Soultana Khaya:
”Det viktigaste nu är att få in media och olika slags observatörer!”**

Rabab Amidane misshandlades av marockansk polis maj 2007. Mer information i Västsahara nr 3 2007.

Foto: Jan Strömdahl

Kanarieöarna i små båtar. Många har omkommit på det sättet. Flera sitter i olika marockanska fängelser. Västsaharier tillåts inte arbeta inom till exempel fiskerinäringen. Västsahariska barn bevakas av polis, i skolan och på väg hem.

– Intifadan är viktigt och kan leda till vårt mål, säger Sultana. Det finns likheter med Palestina. Det viktigaste nu är att få in media och olika slags observatörer!

Sultana Khaya besökte Sverige i början av september och berättade sin historia för UD-representanter, journalister, riksdagsledamöter, Kristna Freds och Centerkvinnor. Hon träffade också ett tjugotal aktivister och Algeriets ambassadör på ABF-huset en kväll. Hennes detaljerade berättelse gjorde stort intryck.

Jan Strömdahl

Nyheter från ockuperat område och Marocko

Marocko avstyrde kulturmöte

Ett seminarium om västsaharisk kultur, där västsahariska poeter och experter från både flyktinglägren och ockuperat område skulle ha deltagit, har ställts in på grund av marockanska protester.

FN:s flyktingkommissariat UNHCR skulle ha arrangerat detta seminarium på Madeira den 12-16 november som ett led i de förtroendeskapande åtgärder som startade 2002.

– Marocko fortsätter att motsätta sig alla FN-beslut, till och med de som handlar om humanitära frågor och fastän man tidigare hade accepterat det planerade seminariet, säger Mohamed Khadad, Polisarios Minurso-samordnare, som kräver att FN ska vidta åtgärder mot Marockos obstruktioner.

Amnestyaktion för aktivister

De båda människorättsaktivisterna Brahim Sabbar och Ahmed Sbai som dömts i två rättegången till flera års fängelse för uppvigling och för att tillhöra en icke tillåten organisation (ASVDH) åtalades igen den 8 oktober för att ha "förolämpat domare". Amnesty International uttryckte sin oro över att dessa människorättsaktivister skulle dömas till nya straff.

Brahim Sabbar var "försvunnen" i tio år, från 1981 till 1991.

Enligt Amnesty blev de två samt tre andra medtalade förolämpade och bespottade i polisbilen, sedan de omedelbart avisats från rättegångssalen, eftersom de uttryckte sitt stöd för Polisario.

Alla fem frikändes från anklagelserna den 22 oktober.

Hungerstrejker

Västsahariska fångar hungerstrejkar i flera omgångar under september och oktober på grund av de dåliga förhållandena

Svarta fångelset, El Aaiún

i Svarta Fängelset i El Aaiún och i Tiznit.

Fortsatta förföljelser

Förföljelser och gripanden har fortsatt under hösten i de ockuperade delarna av Västsahara. Mohamed Talil, ordförande för Boujdors avdelning för ASVDH (Föreningen för västsahariska offer för grova brott mot de mänskliga rättigheterna utförda av de marockanska myndigheterna) döms till tre års fängelse den 19 september.

Vittnesmål för FN

Fyra västsahariska människorättsaktivister vittnade vid Rådet för mänskliga rättigheter i Genève i september.

MR-organisation förbjöds

Den västsahariska människorättsorganisationen CODESA förvägrades rätten att registrera sig av de marockanska myndigheterna, när man skulle ha sitt första möte den 7 oktober. De västsahariska myndigheterna har klagat inför EU.

Usla förhållanden i Fos Bou Craa

De västsahariska arbetarna vid fosfatgruvan protesterar mot de usla förhållanden och bristen på säkerhet i samband med att en västsaharier förolyckats den 11 september.

Amerikanskt stöd till Marocko

Millennium Challenge Corporation, ett amerikanskt statligt biståndsprogram, har skänkt 700 miljoner dollar till den marockanska staten för att stimulera ekonomisk och social utveckling. En del ska gå till småskaligt fiske.

Folkmordsprocess mot marockanska militärer

Mer än 500 västsaharier är försvunna sedan Marocko ockuperade Västsahara

Den spanske domaren Baltasar Garzon, som bland annat startade rättsprocessen mot Chiles tidigare diktator Augusto Pinochet, har inlett en rättslig prövning mot tretton höga marockanska militärer. Brotten gäller folkmord, mord och tortyr.

Källa: Arso

Dramatiskt meddelande från Rabab Amidane:

Hela familjen arresterad och

14-åriga Meimuna Amidane, syster till Rabab Amidane, mis

- Marockansk polis stormade min familjs hus i El Aaiún och grep min mamma och mina två systrar i dag på eftermiddagen den 9 november.

Dagen efter släpptes familjen.

Alla hade blivit misshandlade.

- Mamma kunde bara viska. Hon hade skrikit så mycket, berättar Rabab efter att ha pratat med dem.

22-åriga studentskan Rabab Amidane, som besökte Göteborg i juli 2007, satt i möte i Oslo, dit hon för andra gången var inbjuden för att tala om övergreppen i det

ockuperade Västsahara, när hon fick meddelandet om familjens situation. En välbesökt manifestation utanför Marockos ambassad organiserades omedelbart.

Rababs familj hade deltagit i en demonstration i El Aaiún kl. 13 samma dag. En timma senare stormade polisen från fem polisbilar familjens hus och slog sönder allt. Några poliser tog sig in genom en takdörr, så familjen inte skulle kunna fly.

Rababs mamma Fatima Amidane, 41 år, systern Minatu Amidane, 24 år, och lillasystern Meimuna, 14 år, fördes bort i

en landrover.

Samtidigt grep den marockanska polisen grannen Ghalina ment Barhah och slog sönder även hennes hem. Hon hade tidigare i veckan träffat representanter från människorättsorganisationen Human Rights Watch.

Minst sju andra personer, varav en bara 14 år gammal och väninna till lillasystern, greps också. Rababs morföräldrars hem vandaliserades också i jakt på en moster till Rabab.

Rabab Amidane besökte Göteborg i juli. Hon och Sultana Khaya, som förlorade sitt ena öga, var två

En timma senare stormade polisen familjens hus och slog sönder allt

misshandlad

shandlades tillsammans med sin mamma och syster Minatu av marockansk polis i El Aaiún i november. De hade deltagit i en demonstration.
Foto: www.vest-sahara.no

av de studenter som greps och misshandlades svårt av marockansk polis efter en fredlig manifestation vid universitetet i Marrakesh i maj. Idag har universitetet i Marrakesh förvandlats till en fästning. Staketet som omger universitetet är täckt av krossat glas och järnstänger. Vid tidigare polisövergrepp har studenter kunnat hoppa över staketet. Detta är nu nästan

Muren runt Marrakech universitet.
Foto: www.vest-sahara.no

omöjligt. Det finns dessutom nu bara en ingång till området som övervakas av polis.

Rababs bror El Ouali Amidane, 21 år, dömdes i april till fem års fängelse efter en fredlig demonstration för rätten till självbestämmande i El Aaiún hösten 2006. Han hungerstrejkade i september 2007 för att bli förflyttad till ett fängelse, där han kan fortsätta sina studier.

Rababs granne Ghalina ment Barhah fick missfall i juli efter att ha gripits och suttit två dygn i förhör. Anledningen till att hon greps då ska ha varit att hon vittnat om ett tidigare förhör, som sedan spridits via nyhetsbyrån AP. Den gången, den 25 maj, förlorade hennes 14-åriga son hörseln på ena örat, när polisen stormade

in i huset och grep henne. Vid förhöret i maj nekades hon sömn, mat och vatten och tvingades stå upp hela natten. En polis ska dessutom ha hållt urin över henne.

Lena Thunberg

El Ouali Amidane, 21 år, dömd till fem års fängelse. Foto: www.vest-sahara.no

Picknick

i öknen

Kim Naylor har gjort en härlig film på dryga sex minuter som visar det vanligaste nöjet i flyktinglägren: PICKNICK.

Både barn och hela familjer ger sig då och då iväg på picknick. De vandrar ut i

öknen med en dunk vatten, går någon timme, gör upp eld och lagar te. De som har tillgång till ett fordon åker gärna längre bort från lägren till de få sanddynor som finns i trakten för att dricka te, laga mat och rutscha nerför dynorna.

Kim Naylor har följt en familj på deras picknick i öknen. Det är en kortfilm utan

spekertext som visar en utsnitt av livet i lägren och som vibrerar av livsglädje och styrka. Åskådaren får följa med till kamelbutikerna för att köpa kamelkött. Det är förväntan i luften. Familjen tränger ihop sig i en landrover, skumpar fram genom öknen, sjunger och skrattar. Väl framme bakar mannen bröd i sanden. Att baka är nämligen en manlig syssla. Under tiden har kamelköttet kokats och grillats. Efter maten dansar alla, sjunger, klappar händerna och skrattar mycket. Att färden gått just hit beror på att här växer det några träd och några buskar. När Kim Naylor var där hade det regnat för första gången på sju år och öknen hade plötsligt blivit grön. Barnen kunde gå runt och bryta tandborstspinnar från helt gröna buskar. Det hade de yngsta i familjen aldrig upplevt tidigare.

Pojken i familjen heter Hasana. Han hade just blivit utvald att representera världens flyktingbarn och ingå i juryn i Sverige, som varje år väljer vinnare av Världens Barns Pris. Sedan filmen spelades in har Hasana varit i Sverige två gånger. Efter det årliga juryarbetet och prisutdelning har Hasana alltid rest runt en vecka på svenska skolor och berättat om livet som flyktingbarn. Han har väckt stort intresse för frågan hos många barn och ungdomar som han träffat. När Kim Naylor film premiärvisades vid en Västsahara-afton på Orion-Bion i Stockholm fanns det en gymnasieelev från Uppsala i publiken. Hon hade träffat Hasana och genom honom blivit engagerad i Västsaharafrågan. Just nu höll hon på att skriva en uppsats i ämnet.

I april 2008 kommer Hasana till Sverige för att delta i juryarbetet och tillsammans med de andra jurybarnen turnera på skolorna för tredje och sista gången.

Den som är intresserad av att se Kim Naylor härliga film kan kontakta honom via mejl: naylor@telia.com

Mer info om Världens Barns pris: www.childrensworld.org

Monica Zak

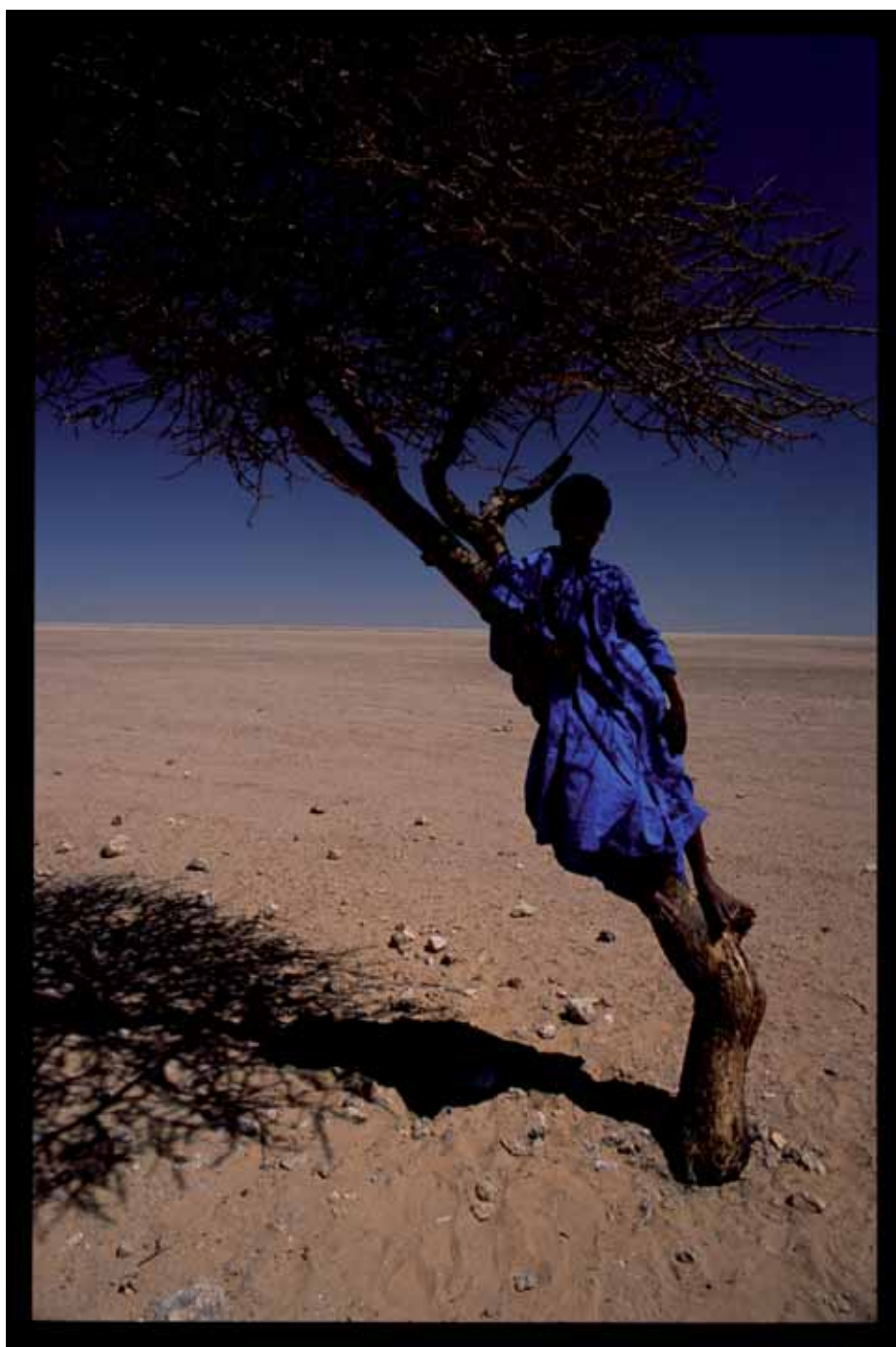

Foto: Kim Naylor

Nataša Mirošavić, SSU: Deras kamp är vår kamp!

Efter en otroligt turbulent flygresa landande vi, en delegation på åtta personer från SSU, klockan tre på morgonen i den algeriska staden Tindouf. Ingen av oss hade tidigare varit i ett av de västahariska flyktinglägren; så ingen av oss visste vad som väntade oss. Efter en bilresa på ungefär en timme, rakt ut i öknen, släpptes vi av till två olika familjer i det som vi senare fick veta var flyktinglägret "27 februari".

Vår resa gjordes under en av de varmaste månaderna; juli månad. Vi kom till lägren, när alla andra önskade att de kunde ta sig därifrån. Målet med vår resa var tredelat: att anordna demokratiseminarier, anordna en fotbolls- och volleybollturnering samt att dokumentera läget i flyktinglägren. Det var precis det vi gjorde. Vi hade privilegiet att få möta presidenten, ministrarna och guvernörerna ur den västahariska regeringen. Vi besökte dessutom centret för minskadade, radiostationen, den kommande tv-stationen, sjukhus, de försvunnas hus, krigsmuseet, skolor, ungdomshus, kvinnocenter, kvinnokooperativet, ett bröllop, en studentfest och många andra platser. Men även om alla de sakerna var oerhört viktiga tror jag att de flesta av oss tyckte att det absolut viktigaste var mötena med människorna i flyktinglägren.

Under vår tid i flyktinglägren fick vi lära känna och möta ungdomar, som är som vilka andra ungdomar som helst, trots att de lever under omständigheter så brutalt olika våra liv. När vi dansade till rappartisten Akon eller sångerskan Shakeras melodier under siestan, insåg vi att avståndet mellan oss endast var geografiskt. Vi andades samma sandfyllda luft, åt samma mat (oftast kamel eller tonfisk) och sov på samma sanddyn som dem. De stunder som kändes jobbiga lättades upp av våra värdfamiljer; som trots alla svårigheter i deras liv förmådde skämta med oss.

Resan tillbaka från flyktinglägren var oerhört jobbig att göra. Vi lovade varandra och de västahariska människorna vi mötte i lägret att göra allt i vår makt för att föra upp frågan på dagordningen igen i Sverige.

SSU:s kongress, som hölls i augusti månad i Örebro, var vårt första mål. Vi spred uttalanden, ordnade en fotoutställning, arrangerade lotteri och värvade medlemmar till vårt nystartade Västaharanätverk. Kort sagt terroriserade vi ombudena på kongressen med den västahariska frågan. Målet var att ingen skulle lämna kongressen utan att veta vad som händer i flyktinglägren och i det ockuperade området. Vi uppnådde verkligen vårt mål. Och alldeles särskilt kändes det, när den socialdemokratiska partiledaren Mona Sahlin i sitt tal på kongressen vände sig till de västahariska representanterna på engelska och bekräftade vårt stöd för deras kamp till självbestämmande. SSU och SAP tog under den kongressen en gemensam stark ställning för västahariernas rätt till själv-

Barn i flyktinglägren juli 2007.

Foto: Nataša Mirošavić

bestämmande och för ett fritt Västahara.

Våra hjärtan klämtar för Västahara; och vår kamp håller på att växa sig allt starkare. Vi kommer inte att ge upp förrän kampen för att fritt Västahara tagit slut, och självständighet uppnåtts. Vi kom till de västahariska flyktinglägren med ren faktamässig kunskap om konflikten. När vi åkte hem var konflikten så mycket mer verklig men framför allt personlig. Vi kom till flyktinglägren som åtta svenska ungdomar men lämnade den västahariska ökenhettan som medlemmar i den västahariska gemenskapen.

Deras kamp är vår kamp; Sahara libre!

**Nataša Mirošavić,
Sveriges Socialdemokratiska
Ungdomsförbund**

Jytte Guteland

Foto: Martin Adolfsson

Jytte Guteland, SSU: Ekonomiska sanktioner mot Marocko!

- Ekonomiska sanktioner skulle sätta verklig press på Marocko, menar Jytte Guteland, ordförande i Sveriges Socialdemokratiska ungdomsförbund.

- Västaharafrågan är en av de viktigaste solidaritetsfrågorna just nu, säger Jytte Guteland. Det är den sista kolonin i Afrika. Marocko rovnär sig på de västahariska naturresurserna. Flyktingarna lever i 50-gradig värme i öknen sedan 30 år tillbaka. Omvärlden måste reagera!

Jytte Guteland berättar, att SSU satte ordentlig press på den förra regeringen att

agera inom bland annat EU. Det ledde kanske till att Sverige sa nej till EU:s fiskeavtal med Marocko.

- Vi fortsätter att ligga på socialdemokratiska partiet att agera och att göra mera.

- De SSU-are som besökte flyktinglägren i somras var märkbart tagna, berättar Jytte. Det som också är viktigt att tänka på är att befolkningen i flyktinglägren blir alltmer frustrerad.

Lena Thunberg

Västsaharakurs på Jakobsbergs folkhögskola

En ettårig resande kurs med tema Flyktingskap planeras med start hösten 2008.

Kursen innehåller kolonialismens och imperialismens historia, flyktingskap, flyktingpolitik i Sverige och världen. Fokus på Västsaharakonflikten. En 6 veckor lång resa till Spanien och flyktinglägren ingår. Efterarbete i dokumentationsform. Mer information: www.jakan.nu

Martin Wikström

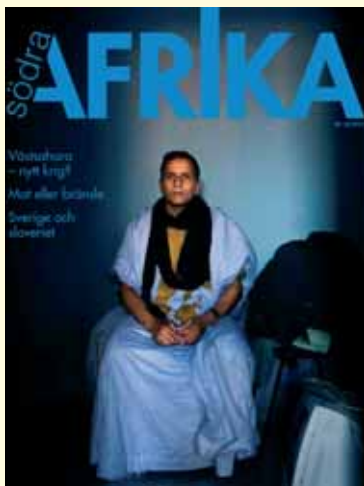
*

Södra Afrika

I Södra Afrika, nr 3/2007, skildrar Per Liljas och Casper Hedberg livet i det ockuperade området samt i ett flyktingläger bland Saharas sanddyner.

Som alltid när ett nytt nummer är färdigt hölls en presentationsfrukost på kafé Edenborg i Stockholm.

Kerstin Bjurman
Södra Afrika

Södra Afrika nr 3 2007

Foto: Nafaa Salem

Till Sveriges regering

Situationen för den västsahariska civilbefolkningen i det Marocko-ockuperade Västsahara har under de senaste månaderna blivit allt svårare. Flera av de västsahariska studenter vid universiteten i Agadir, Marrakech, Casablanca och Rabat, som greps och misshandlades efter fredliga manifestationer för självständighet i början av maj dömdes under sommaren till fängelse. Förföljelserna av och trakasserier mot de västsaharier, som visar sympati för ett självständigt Västsahara eller för Polisario, fortsätter. Den senaste tiden har inte bara före detta "försvunna" politiska fångar och MR-aktivister utan speciellt barn och ungdomar drabbats av polisvåld.

Äsikts-, yttrande-, mötes- och organisationsfrihet finns inte för västsaharierna. Sedan i maj 2005 har mängder av västsaharier trakasserats, misshandlats, torterats, fängslats, dömts i rättsvidriga processer, förlorat sina jobb eller sin lön, tvångsflyttats, relegerats från skolor eller fått sina hem skövlade.

En FN-delegation som besökte området i maj 2006 bekräftar rapporterna om våldet och bristen på mänskliga rättigheter för den västsahariska befolkningen. Amnesty International och Human Rights Watch har också rapporterat om brotten.

Den västsahariska regeringen och Polisario har vid ett flertal tillfällen väddat till både FN och EU om skydd för civilbefolkningen i ockuperat område.

Samtidigt som förföljelserna mot civilbefolkningen pågår med oförminskad styrka, propagerar nu Marocko för en ny och enda lösning av Västsaharakonflikten; begränsad autonomi.

Vi vill betona, att Västsaharakonflikten ända sedan 1966 är en oavslutad avkoloniseringsfråga för FN och att västsaharierna har rätt till självbestämmande och självständighet enligt folkrätten.

I 32 år har en stor del av Västsaharas befolkning levt i flyktingläger. Lika länge

har den andra delen av befolkningen levt i ett ockuperat hemland. Sedan 1991 har Marocko förhindrat den beslutade FN-ledda folkomröstningen om självständighet. Trots en mängd resolutioner i FN:s säkerhetsråd och generalförsamling vägrar Marocko nu att ge västsaharierna det som de har rätt till, självbestämmande och självständighet.

Vi kräver

- att Sverige aktivt agerar inom FN, EU och andra internationella fora, så att den västsahariska befolkningens mänskliga rättigheter försvaras mot de marockanska övergreppen,

- att Sverige aktivt agerar i FN:s generalförsamling under hösten så att västsahariernas rätt till självbestämmande och självständighet i enlighet med FN:s resolutioner om avkoloniseringsfrågan försvaras och äntligen verkställs.

2007-09-16

Miljöpartiet
Vänsterpartiet
Veronica Palm (s), ledamot av riksdagens utrikesutskott
S-kvinnor
Centerkvinnorna
Svenska kvinnors vänsterförbund
Sveriges Kristna Socialdemokrater
Grön Ungdom
Centerns Ungdomsförbund
Liberala ungdomsförbundet
SSU
Ung Vänster
Vänsterns Studentförbund
Kommunistiska partiet
ABF
Afrikagrupperna
Emmaus Björkä
Emmaus Stockholm
Brödet och Fiskarna
Gävleborgs biståndsgrupp
Örnsköldsviks FN-förening
Solidaritetskommittén vid Jakobsbergs folkhögskola
Kommittén för Västsaharas kvinnor
Nätverket för ett fritt Västsahara i Göteborg och Malmö
Stiftelsen Global Kunskap
Föreningen Västsahara

VILL DU VETA MER?

Arso, schweizisk webbsida, uppdateras kontinuerligt med information på engelska om Västsahara: www.arso.org

SPS (Sahara Press Service) rapporterar direkt och kontinuerligt från de västsahariska flyktinglägren. www.spsrasd.info

Tidskriften Västsahara och Föreningen Västsahara www.vastsahara.net

Solidaritetskommittén vid Jakobsbergs Folkhögskola: www.vastsahara.org

Blogg av Aron Lund www.saharalistan.blogspot.com

Nätverket för ett fritt Västsahara www.frittvestsahara.nu

Støttekomiteen for Vest-Sahara www.vest-sahara.no

Afrikagrupperna www.afrikagrupperna.se

Praktisk Solidaritet www.emmausbjorka.se

Kristna Freds www.krf.se/vastsahara.asp

Stiftelsen Global Kunskap www.vastsahara.se

Polisario Front, tel 08-315610

Kommittén för Västsaharas kvinnor, tel 08-305639

Läsvärt
Beställ genom Västsahara vastsahara@brevet.nu

Västsahara - Afrikas sista koloni, Lena Thunberg, Föreningen Västsahara, 2004, 70:-

Informationsfolder, 2005, gratis

Västsahara - avkolonisering med förhinder, Claes Olsson, Global Publications, 2002, 80:-

Endgame in the Western Sahara - What future for Africa's last colony? Toby Shelley, Zed books, 2004,

Pojken som levde med strutsar, Monica Zak, Opal, ungdomsbok, pocket, 2001

Globen nr 4 2004 (mellanstadiet), 30:-

Sahara Maraton, Fredrik och Johan Persson, DVD, 18 min. 2004, 150:-

Västsahara är inte till salu! Fotoutställning av Kim Naylor, att hyra

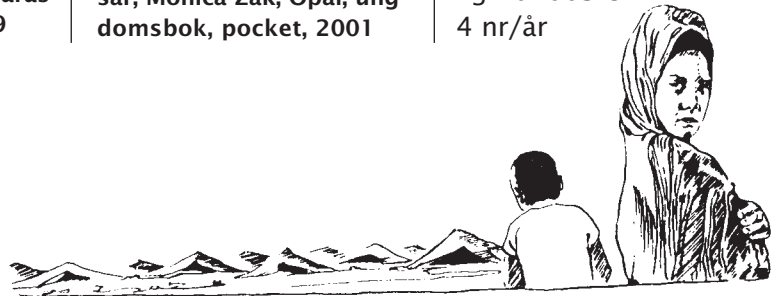
Vykort, 2:-

Glöm inte att prenumerera!

Privatpersoner 100:-
Organisationer 125:-
Stödprenumeration 125:-
Utlandsprenumeration 175:-
Pg 204003-8
4 nr/år

NY HEMSIDA FÖR VÄSTSAHARA

En ny hemsida för föreningen och tidskriften Västsahara har byggts upp: www.vastsahara.net
Här finns senaste nytt på svenska och engelska, bakgrundsinformation, länksamling etc. Hemsidan uppdateras kontinuerligt.

FAKTA OM VÄSTSAHARA

Västsahara är till två tredjedelar ockuperat av Marocko sedan 1975. De västsaharier som lyckades fly bor sedan dess i flyktingläger i Algeriet.

Västsahara, som var en spansk koloni, står på FN:s lista över länder som ska avkoloniseras. Sedan 1991 finns en FN-styrka på plats för att genomföra en folkomröstning om Västsaharas självständighet. Vapenvila råder mellan Marocko och den västsahariska befrielse rörelsen Polisario sedan dess. Någon folkomröstning har dock inte ägt rum på grund av Marockos vägran att acceptera ett självständigt Västsahara.

Frankrike och USA är Marockos främsta supportrar. Marocko är en av EU:s största mottagare av ekonomiskt stöd. I maj 2006 undertecknade EU ett sensationellt fiskeavtal med Marocko, där de västsahariska vattnen är inkluderade. Detta strider mot internationell lag.

Sedan maj 2005 har det marockanska förtrycket mot den västsahariska befolkningen i de ockuperade delarna ökat.

Köp inte marockanska
clementiner!

Res inte till Marocko!